

Lukioiden ohjauksen laadun vahvistaminen Vantaalla -hanke

Eeva Pylkkö, projektiasiantuntija, Vantaan kaupunki, 2.10.2023

Hankkeen kolme kärkeä

1. Oppimisen ja koulunkäynnin tehostettua tai erityistä tukea perusopetuksessa saaneiden opiskelijoiden ohjauksen erityiskysymykset lukiokoulutuksessa: kehitetään toimintamalleja perusopetuksesta lukiokoulutukseen siirtymisessä, lukiokoulutuksen alkaessa ja lukiokoulutuksen aikana opiskelijälähtöisesti digitaalisuutta hyödyntäen.
2. Maahanmuuttotaustaisten opiskelijoiden ohjaukseen ja jatko-ohjaukseen liittyvät erityiskysymykset, jossa panostetaan kieli- ja kulttuuritietoisuuteen.
3. Tulevaisuusnäkökulmien vahvistaminen ja ennakointitiedon hyödyntäminen lukion ohjaustyössä kehittämällä ohjauksen seurantamenetelmiä sekä tiedolla johtamista.

Kolme konkreettista työkalua/ toimintamallia

1. Annie Advisor –botti
2. Kieli- ja kulttuuritietoisuuden vinkkipankki
3. Opintojen etenemisen seurannan ryhmänohjauslomake

Annie Advisor

- Olemme pilotoineet kahdessa lukiossa Annie Advisor –bottia.
- Chatbot ottaa tekstiviestitse yhteyttä opiskelijaan ja ohjaa häntä viestipolkujen kautta oppilaitoksen tarjoamiin tukipalveluihin.
- Henkilökunta (esim. terveydenhoitaja tai erityisopettaja) saa viestin ja näkee, kuka hänen apuaan tarvitsee.
- Lisäksi Annie tuottaa anonymisoitua tietoa tuen tarpeista päätöksenteon tueksi. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi yhteenvetoa siitä, millaisia ohjauksen ja tuen tarpeita opiskelijoilla on ollut ja miten tarpeet jakautuvat ryhmänohjausryhmittäin.

Viestipolku käytännössä

Moikka <etunimi>!

Täällä Martsarin lukion Annie-botti. 📧

Mukavaa lukuvuoden jatkoa sinulle!

Onko jotain, missä voimme tukea sinua vai onko kaikki OK? Vastaa A, B, C, D tai E.

- A. Kaikki OK!
- B. Saan jo tukea.
- C. Haluan tukea opintoihin.
- D. Haluan tukea hyvinvointiin tai terveyteen. Haluan tukea muuhun asiaan.
- E. muuhun asiaan.

Vastaa, niin tiedämme, mikä tilanteesi on. 📧

C) Opinnot

Kiitos! Tarkenna vielä, mihin liittyen haluat tukea. Vastaa A1, A2, A3, A4, A5, A6 tai A7.

A1. Opiskelutaidot tai ajanhallinta.

A2. Opiskelumotivaatio tai opintojen ja muun elämän yhdistäminen.

A3. Tukiopetus tiettyyn aineeseen.

A4. Opiskeluvaikeudet tai erityisopetus.

A5. Laitteet, järjestelmät tai tunnukset.

A6. Opiskelijavaihto tai kesätyöt.

A7. Muu asia tai en ole varma.

Kiitos! Opinto-ohjaaja on sinuun pian yhteydessä. Jos haluat kertoa lisää, voit vastata tähän viestiin. 😊

Kiitos! Ryhmänohjaajasi on sinuun pian yhteydessä. Jos haluat kertoa lisää, voit vastata tähän viestiin. 😊

Kiitos! Voit olla yhteydessä suoraan opettajaan Wilma-viestillä. Täällä on myös lisää tietoa tukiopetuksesta: [linkki](#) 😊

Kiitos! Erityisopettaja on sinuun pian yhteydessä. Jos haluat kertoa lisää, voit vastata tähän viestiin. 😊

Kiitos! Sinua voi parhaiten auttaa Varian IT-Helpdesk luokassa 056. 😊

Ok! Kertoisitko vielä lyhyesti mihin haluat tukea?

Annie-botin hyödyt

- Opiskelijoiden tavoitettavuus korkea: Viesteihin vastaa n. 80-90% opiskelijoista (mukaan lukien ”kaikki ok”)
  - Tuen tarpeesta on ilmoittanut n. 10 %
- Opiskelijapalautteen perusteella botti on koettu hyväksi ja helpoksi
- Helppoutta on tuottanut myös se, ettei tarvitse itse tietää, keneen avuntarjoajaan tilanteessa tulisi ottaa yhteyttä
- Lisätietoa Anniesta: [Annie Advisor - Tiedätkö, mitä opiskelijoillesi kuuluu?](#)

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden Vinkkipankki

- Keräsimme Vantaan lukioden opettajilta hyviä käytänteitä kieli- ja kulttuuritietoisesta opettamisesta.
- Samassa kyselyssä opettajat saivat tuoda esiin myös kokemiaan haasteita kieli- ja kulttuuritietoisuuteen.
- Myös S2-opiskelijoilta kysyttiin kokemuksia, millaista tukea opettajilta toivottaisiin.
- Kokosimme nämä hyvät käytänteet Vinkkipankiksi.
- Vinkkipankkiin on koottu muutakin tietoa kieli- ja kulttuuritietoisuuden tueksi.
- [Linkki vinkkipankkiin](#)

Mitä Vinkkipankki sisältää?

[1. Kieli- ja kulttuuritietoisuudesta yleisesti](#)

[Teoreettista taustaa](#)

[Suomen kielen vaikeat rakenteet](#)

[Kuinka lisätä kielitietoista otetta koulussa?](#)

[Lähteitä, linkkejä, vinkkejä ja lisäluettavaa](#)

1. Kieli- ja kulttuuritietoisuudesta yleisesti

Teoreettista taustaa

Koulun monikielisyys rakentuu monista eri kielistä: eri oppiaineloiden ja tiedealojen omasta kielestä ja sanastosta, koulukielestä ja kouluympäristöön ja opiskeluun liittyvistä ilmaisuista ja sanoista, oppilaiden ja opettajien omasta arki- ja puhekielestä, murteista ja slangeista, koulussa opskeltavista vieraista kielistä sekä opiskelijoiden omista äidinkielistä. Näitä kieliä käytetään niin kirjoitetussa, luetussa, puhutussa kuin kuullussa kielessä sekä erilaisissa viestintäympäristöissä ja konteksteissa. Kielitieteossa opetuksessa huomioidaan tämä moninaisuus.

Kokopäiväisen kielikoulun kielitietoisuus on keskeistä oppilaiden kielitietoisuuden kehittämiseksi. Kielitietoisuus on keskeistä oppilaiden kielitietoisuuden kehittämiseksi. Kielitietoisuus on keskeistä oppilaiden kielitietoisuuden kehittämiseksi.

Huomaa
välilehdet

Teoriatietoa kieli- ja kulttuuritietoisuudesta

Suomen kielen vaikeita rakenteita

Kirjallisuuden vinkkejä kielitietoiseen opetukseen

Lähteitä ja linkkejä kirjallisuuteen ja hyviin käytänteisiin/ opetusmateriaaleihin

Keskeiset tuen tarpeet

Auttaa kiinnittämään huomion vaikeisiin sisältöihin ja muistamaan kieli- ja kulttuuritietoisuuden tarpeen

Lisää ymmärrystä muiden oppiaineiden haasteista/ yhtymäpinnasta omaan aineeseen

S2-opiskelijoiden kokemat haasteet ja tuen tarpeet

[2. Keskeiset tuen tarpeet Vantaalla](#)

[Oppiainekohtaiset haasteet tai tuen tarpeet](#)

[Koulurakenteisiin, ympäristöön ja aktiviteetteihin liittyvät kehitystarpeet](#)

[Opiskelijoiden kokemat haasteet ja tuen tarpeet](#)

2. Keskeiset tuen tarpeet Vantaalla

Oppiainekohtaiset haasteet tai tuen tarpeet

Äidinkieli:

Aineen erityistermit kuten "teesi", "lyriikka" ja "assertiivisuus" haastavat monia. Tekstilajeista kaunokirjalliset tekstit haastavat erityisesti, ja laajojen tekstikokonaisuuksien hahmottaminen voi olla vaikeaa useille. Mediatekstilajien erityispiirteiden tunnistaminen tuottaa myös ongelmia, koska nuoret eivät enää samoin lue lehtitekstejä ja myös mediatekstien piirteet ovat sulautuneet monimuotoisiksi. Monikulttuuristen aiheiden käsittely on joskus haastavaa, koska ei tunne opiskelijoiden moninaisia etnisiä taustoja ja / ta asenteita (esimerkiksi tällä hetkellä sodan käsittely tai poliittisten aiheiden käsittely).

Vieraat kielet:

Kielikuvat ja idiomattiset ilmaukset voivat olla haastavia jokaiselle opiskelijalle. Tekstilajityypeistä runous on haastavaa. Pitkät tekstit tuottavat haasteita monille. Ääntämisen ja kirjoitusasun erillaisuus. Vertaa suomen kieli, jossa sanat äännetään lähes samoin kuin ne kirjoitetaan. Kielioppitermit voivat olla vaikeita ja niitä on tarpeen avata ja käyttää erilaisi mietteäänntä (esim. konjugation). Kellonni ja sanan esikenttminen voivat olla erilaisia suomen kielen ja vieraan kielen välillä. Inlloin onnellinen voi olla vaikea ymmärtää kellonni

Hyvät käytännöt Vantaalla

[3. Hyvät käytännöt Vantaalla](#)

[Aineryhmäkohtaiset hyvät käytänteet](#)

[Äidinkieli ja kirjallisuus, S2](#)

[Vieraat kielet:](#)

[Psykologia, Filosofia, Uskonto](#)

[Historia, yhteiskuntaoppi](#)

[Biologia, maantiede, terveystieto, liikunta](#)

[Matematiikka, fysiikka, kemia](#)

[Musiikki, kuvataide, teatteri/draama](#)

[Yleisiä kaikkiin oppiaineisiin sopivaa/ erityisopettajan huomioita](#)

[Sovellukset ja verkkosivut](#)

[Koulurakenteisiin ja prosesseihin liittyvät hyvät käytänteet](#)

[Kouluympäristöön liittyvät hyvät käytännöt](#)

[Koulutapahtumiin ja aktiviteetteihin liittyvät hyvät käytännöt](#)

3. Hyvät käytännöt Vantaalla

Aineryhmäkohtaiset hyvät käytänteet

Äidinkieli ja kirjallisuus, S2

Käsitteet:

- S2-opiskelussa vieraat käsitteet ja sanat käydään läpi yhdessä esimerkiksi ennen tietyn tekstin luk

Oppaine-/aineryhmäkohtaiset hyvät käytännöt

Yleisesti toimivia opetustapoja/ tehtäviä / tuntityöskentelyn mahdollisuuksia

Yleisesti toimivia tapoja kulttuuritietoiseen opetukseen

Rakenteissa, ympäristössä ja aktiviteeteissa toteutettuja käytänteitä

Opintojen etenemisen seuranta: Ryhmänohjaajalomake ja -tuloste

- Ryhmänohjaajien avuksi kehitettiin lomake Wilmaan opintojen etenemisen seurantaan
- Opiskelijan lomakkeeseen päivittyy mm. tietoja opintojen etenemisestä ja poissaoloista.
- Lisäksi lomakkeeseen voi merkitä yhteydenotot opiskelijaan tai huoltajaan.
- Wilma kokoaa opiskelijoiden lomakkeet yhdelle ryhmätulosteelle, josta voi tarkastella yhdellä silmäyksellä koko ryhmän tilannetta.
  - Keskiarvo muuttuu punaiseksi jos se laskee alle 6
  - Poissaolot muuttuvat punaisiksi, jos niitä on yli 20

Ryhmätuloste

RO-KOONTI

LOPS 2021

Merkitse ro-lomakkeeseen Wilmassa kurssimäärät suhteessa tavoiteaikatauluun ennen tulostamista

RY	OPISKELIJA	Tavoiteltu opinto-aika	Suoritetut opintopisteet	Opintopiste edellä/jäljessä	Valinnat (op)	Suoritukset ja valinnat yhteensä	4	Z	K	Tulopisteet	Tulokeskiarvo	Lukuaineiden keskiarvo	Lukuvuoden poissaolot yhteensä	Jakso 1	Jakso 2	Jakso 3	Jakso 4	Jakso 5
2 lukiotestil	Lukiolainen Lahja	4	0	+ 3	0,0	0	-	-	-	20,57	8,57	8,00	6	2	1	2	0	0
2 lukiotestil	Lukiolainen Lasse		0		12,0	12	-	-	-		5,50	4,80	9	0	9	0	0	0
2 lukiotestil	Lukiolainen Leena	4	10		0,0	10	3	5	2		10,00	9,00	9	2	3	4	0	0
2 lukiotestil	Lukiolainen Leo	4	0		0,0	0	-	-	-	19,68	7,80	0,00	4	3	1	0	0	0
2 lukiotestil	Lukiolainen Linnea	3	65		55,0	120	1	1	2		9,70	8,83	4	2	2	0	0	0

Kiitos!

Eeva Pylkkö

eeva.pylkko@vantaa.fi

